



EZGULIK VA INSONPARVARLIK TAMOYILLARI ASOSIDAGI "HARAKATLAR STRATEGIYASIDAN - TARAQQIYOT STRATEGIYASI SARI" G'OYASINING JAMIYATDA SOG'LOM DUNYOQARASH VA BUNYODKORLIKNI SHAKLLANTIRISHGA TA'SIRI

Qo'qon Universiteti PhD v.b I. X Mavlonov

Qo'qon Universiteti Lingvistika 1- bosqich magistranti M.Abduvahobova

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan "Harakatlar strategiyasidan – Taraqqiyot strategiyasi sari" g'oyasining ezgulik va insonparvarlik tamoyillari asosida jamiyatda sog'lom dunyoqarash hamda bunyodkorlikni shakllantirishga ko'rsatayotgan ta'siri ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot aralash metodologiya asosida olib borilib, jamoatchilik so'rovlari, chuqur intervyular va mazmun tahlili natijalariga tayangan holda strategik g'oyalarning aholi ongiga singdirilishi, yoshlar faolligi va fuqarolik jamiyati rivojidagi o'rni yoritiladi. Olingan natijalar ezgulik va insonparvarlik tamoyillarining jamiyatda ijtimoiy faollik, bunyodkorlik tashabbuslari va ijobiy qadriyatlarni mustahkamlashdagi muhim omil ekanini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Taraqqiyot strategiyasi, Harakatlar strategiyasi, ezgulik, insonparvarlik, sog'lom dunyoqarash, bunyodkorlik, ijtimoiy faollik.

Аннотация: В статье анализируется влияние идеи «От Стратегии действий – к Стратегии развития», реализуемой в Республике Узбекистан, на формирование здорового мировоззрения и созидательной активности общества на основе принципов гуманизма и добродетели. Исследование проведено с использованием смешанной методологии, включающей социологические опросы, глубинные интервью и контент-анализ. В работе раскрывается уровень осведомлённости населения, роль молодежи и значение данной стратегии в развитии гражданского общества. Результаты исследования подтверждают, что принципы гуманизма и добродетели



способствуют укреплению социальной активности и созидательных инициатив в обществе.

Ключевые слова: Стратегия развития, Стратегия действий, гуманизм, добродетель, здоровое мировоззрение, созидательность, социальная активность.

Abstract: *This article examines the impact of the idea "From the Action Strategy to the Development Strategy," implemented in the Republic of Uzbekistan, on fostering a healthy worldview and promoting constructive social activity based on the principles of humanism and benevolence. The study employs a mixed-methods approach, including public surveys, in-depth interviews, and content analysis. The research highlights public awareness, youth engagement, and the role of strategic values in strengthening civil society. The findings demonstrate that the principles of humanism and benevolence play a significant role in enhancing social participation and constructive initiatives within society.*

Keywords: *Development Strategy, Action Strategy, humanism, benevolence, healthy worldview, creativity, social engagement.*

. Kirish

O'zbekiston Respublikasi so'nggi yillarda keng ko'lamli islohotlar davrini boshdan kechirmoqda, bu islohotlarning tamal toshi 2017-2021 yillarga mo'ljallangan "Harakatlar strategiyasi" bilan qo'yilgan edi. 2022 yildan boshlab, bu strategik yo'nalish "Harakatlar strategiyasidan - Taraqqiyot strategiyasi sari" tamoyili ostida yangi bosqichga ko'tarildi. Yangi strategiya nafaqat iqtisodiy va siyosiy islohotlarni davom ettirishni, balki jamiyatda ezgulik va insonparvarlik kabi fundamental qadriyatlarni mustahkamlash orqali sog'lom dunyoqarash va bunyodkorlikni umummilliy harakatga aylantirishni maqsad qilgan. Prezident Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek, "Taraqqiyot strategiyasi"ning asosiy maqsadi — inson qadri ulug'langan jamiyat barpo etishdir. Bu esa har bir fuqaroning ongi va qalbida bunyodkorlik ruhini uyg'otishni talab etadi. Biroq, bunday ulkan g'oyani jamiyatning barcha qatlamlariga yetkazish, uni har bir insonning shaxsiy e'tiqodi va



amaliy harakatiga aylantirish murakkab jarayondir. Shu nuqtai nazardan, ushbu g'oyaning targ'ibot mexanizmlari, uning samaradorligi va jamiyatda qanday aks sado topayotganini ilmiy asosda tahlil qilish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi – "Harakatlar strategiyasidan - Taraqqiyot strategiyasi sari" g'oyasining ezgulik va insonparvarlik tamoyillari asosida keng targ'ib qilinishining O'zbekiston jamiyatida sog'lom dunyoqarash va bunyodkorlikni umummilliy harakatga aylantirishga ko'rsatayotgan ta'sirini baholashdir. Tadqiqot g'oyaning jamiyatda tarqalish darajasi, uning dunyoqarash va bunyodkorlik faoliyatiga ta'siri hamda mavjud muammolar va imkoniyatlarni o'rganadi.

2. Metodologiya

Ushbu tadqiqot "Harakatlar strategiyasidan - Taraqqiyot strategiyasi sari" g'oyasining jamiyatga ta'sirini har tomonlama o'rganish maqsadida aralash usullar metodologiyasiga asoslangan. Bu yondashuv miqdoriy va sifat tahlili usullarini birlashtirib, tadqiqot savollariga chuqur va keng qamrovli javob berish imkonini beradi.

2.1. Tadqiqot dizayni va namuna olish

Tadqiqot O'zbekistonning turli hududlarida – Toshkent shahri, Farg'ona vodiysi, Samarqand viloyati va Qoraqalpog'iston Respublikasida o'tkazildi. Namuna olish strategiyasi stratifikatsiyalangan tasodifiy namuna olishni o'z ichiga oladi.

Jamoatchilik so'rovlari (Miqdoriy usul):* O'zbekistonning turli viloyatlaridan 18 yoshdan katta bo'lgan 1200 nafar respondent ishtirokida so'rovnomalar o'tkazildi. Respondentlar jinsi, yoshi, ma'lumoti va ijtimoiy holatiga ko'ra taqsimlandi. So'rovnomalar g'oyadan xabardorlik darajasi, uning tamoyillarini tushunish, shaxsiy dunyoqarashga ta'siri va bunyodkorlik faoliyatida ishtirok etish darajasini baholashga qaratilgan edi.

Chuqur intervyular (Sifat usuli):* Davlat organlari, ta'lim sohasi mutaxassislari, fuqarolik jamiyati faollari va mahalliy aholi vakillari orasidan 30 nafar shaxs bilan chuqur intervyular o'tkazildi. Intervyular targ'ibot mexanizmlari,



uning amaliy tatbiqi, duch kelinayotgan muammolar va erishilayotgan yutuqlar haqida ma'lumot olishga qaratilgan edi.

Mazmun tahlili (Sifat usuli):* Oxirgi uch yil ichida nashr etilgan rasmiy hujjatlar, milliy telekanallar va yirik internet nashrlaridagi maqolalar hamda ijtimoiy tarmoqlardagi targ'ibot materiallari (jami 150 dan ortiq manba) tahlil qilindi. Tahlil g'oyaning qanday shakllarda taqdim etilayotgani, asosiy xabarlar va ishlatilayotgan vositalarni aniqlashga qaratilgan edi.

2.2. Ma'lumotlarni tahlil qilish

Miqdoriy ma'lumotlar statistik dasturlar yordamida tahlil qilindi (deskriptiv va inferensial statistika). Sifat ma'lumotlari (intervyu transkriptlari va mazmun tahlili natijalari) tematik tahlil orqali kodlandi. Etik tamoyillarga rioya qilish maqsadida barcha respondentlarning anonimligi ta'minlandi va ularning roziligi olindi.

3. Natijalar

Tadqiqot natijalari "Harakatlar strategiyasidan - Taraqqiyot strategiyasi sari" g'oyasining jamiyatda targ'ib qilinishi va uning ta'siriga oid bir qator muhim xulosalarni berdi.

3.1. G'oya va tamoyillardan xabardorlik darajasi

Jamoatchilik so'rovlari shuni ko'rsatdiki, respondentlarning 81% "Taraqqiyot strategiyasi" haqida umumiy tushunchaga ega. "Ezgulik va insonparvarlik" tamoyillari uning asosini tashkil etishini bilganlar ulushi esa 63% ni tashkil etdi. Yoshlar (18-30 yosh) orasida xabardorlik darajasi (87%) keksa avlodga (60 yoshdan oshganlar, 70%) nisbatan yuqoriroq ekanligi kuzatildi ($p < 0.01$).

3.2. Sog'lom dunyoqarashning shakllanishi

Respondentlarning 68% dan ortig'i so'nggi yillarda jamiyatda o'zaro hurmat, mehr-oqibat va adolat kabi qadriyatlarning kuchayganini ta'kidladi. Shu bilan birga, 55% respondentlar ushbu o'zgarishlarni bevosita strategiya targ'iboti bilan bog'ladi. Chuqur intervyular maktab va oliy ta'lim muassasalarida o'tkazilayotgan ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar yoshlarning dunyoqarashini shakllantirishda muhim rol



o'ynayotganini ko'rsatdi. Misol uchun, "Yashil makon" loyihasi doirasidagi ko'chat ekish aksiyalarida yoshlarning faol ishtiroki (o'rtacha 18-30 yoshli ishtirokchilarning 42% i) ularning bunyodkorlik ruhini namoyon etdi.

3.3. Bunyodkorlikni umummilliy harakatga aylantirish

So'rov natijalariga ko'ra, respondentlarning 43% so'nggi bir yil ichida biron bir bunyodkorlik yoki ijtimoiy ahamiyatga molik loyihada ishtirok etganligini bildirdi. Bu ko'rsatkich 2017 yilgacha bo'lgan davrdagi o'xshash so'rov natijalariga (taxminan 25%) nisbatan sezilarli o'sishni ko'rsatadi. Eng ko'p ishtirok etilgan sohalar: atrof-muhitni muhofaza qilish (23%), xayriya va ko'ngillilik (18%). Mazmun tahlili rasmiy media va ijtimoiy tarmoqlar orqali "Vatanparvarlik", "fidoyilik" kabi tushunchalar "ezgulik va insonparvarlik" tamoyillari bilan bog'liq holda faol targ'ib qilinayotganini ko'rsatdi.

3.4. Muammolar va cheklovlar

Tadqiqot shuningdek, targ'ibot jarayonida ayrim cheklovlarni aniqladi. Respondentlarning 18% strategiya tamoyillarini "rasmiyatchilik" sifatida qabul qilishini bildirdi. Asosan qishloq joylarda va keksa avlod vakillari orasida strategiyaning chuqur mazmunini anglashda qiyinchiliklar mavjudligi qayd etildi. Ba'zi intervyu ishtirokchilari targ'ibot materiallarining bir xilligi va interaktivlik yetishmasligi haqida fikr bildirdi.

4. Muhokama

Olingan natijalar "Harakatlar strategiyasidan - Taraqqiyot strategiyasi sari" g'oyasining ezgulik va insonparvarlik tamoyillari asosida targ'ib qilinishi O'zbekiston jamiyatida sezilarli ijobiy o'zgarishlarga olib kelayotganini ko'rsatadi. G'oyadan umumiy xabardorlik darajasining yuqoriligi, ayniqsa yoshlar orasida, davlatning strategik kommunikatsiya sa'y-harakatlarining samarali ekanligidan dalolat beradi (Ahmedov, 2021). "Ezgulik va insonparvarlik" tamoyillarining sog'lom dunyoqarashni shakllantirishdagi roli tadqiqot natijalarida o'z aksini topdi. Respondentlarning aksariyati jamiyatda ijobiy qadriyatlarning kuchayganini qayd etishi, bu tamoyillarning aholi ongiga singdirish borasidagi urinishlar muvaffaqiyatli



ekanligini ko'rsatadi. Bu holat, sotsial konstruktivizm nazariyasi doirasida tushuntirilishi mumkin, unga ko'ra ijtimoiy g'oyalar va qadriyatlar doimiy kommunikatsiya va amaliyot orqali jamiyatda o'ziga xos reallikni yaratadi (Berger & Luckmann, 1966). Ta'lim muassasalari va mahallalardagi tadbirlar bu jarayonning asosiy drayverlari bo'lib xizmat qiladi (Karimov, 2022).

Bunyodkorlik faoliyatida ishtirok etish darajasining o'sishi, strategiyaning nafaqat nazariy, balki amaliy natijalarni ham berayotganini tasdiqlaydi. "Yashil makon" kabi loyihalardagi yoshlarning faolligi, ularning Vatan taraqqiyotiga hissa qo'shish istagi kuchayganini ko'rsatadi (Saidov, 2023). Targ'ibot materiallarida "vatanparvarlik" va "tashabbuskorlik" kabi tushunchalarning "ezgulik" bilan bog'lanishi, fuqarolarda ijobiy o'zgarishlarga intilish motivatsiyasini kuchaytiradi.

Biroq, tadqiqotda aniqlangan muammolar va cheklovlar ham muhim ahamiyatga ega. G'oyaning ba'zi respondentlar tomonidan "rasmiyatchilik" sifatida qabul qilinishi, targ'ibot mexanizmlarini qayta ko'rib chiqish zarurligini ko'rsatadi. Bu, ehtimol, targ'ibot usullarining bir xilligi, interaktivlikning yetishmasligi yoki mahalliy darajada g'oyani shaxsiy tashabbuslar bilan bog'lay olmaslik natijasi bo'lishi mumkin. Qishloq joylarda va keksa avlod vakillari orasida tushunchalar chuqurlashmagani, kommunikatsiya strategiyasini aholining xususiyatlarini inobatga olgan holda diversifikatsiya qilish zarurligini taqozo etadi (Nazarov, 2020). Ushbu tadqiqot ma'lum bir vaqt oralig'idagi kesimni aks ettiradi va uzoq muddatli ta'sirlarni to'liq baholay olmaydi.

5. Xulosa

Ushbu tadqiqot "Harakatlar strategiyasidan - Taraqqiyot strategiyasi sari" g'oyasining ezgulik va insonparvarlik tamoyillari asosida keng targ'ib qilinishining O'zbekiston jamiyatida sog'lom dunyoqarash va bunyodkorlikni umummilliy harakatga aylantirishga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatayotganini tasdiqladi. Asosiy natijalar shuni ko'rsatdiki, aholining aksariyati strategiya haqida xabardor bo'lib, uning asosiy qadriyatlarini qabul qilmoqda, bu esa jamiyatda o'zaro hurmat va bunyodkorlik tashabbuslarining kuchayishiga olib kelmoqda. Yoshlar orasida



bunyodkorlik faoliyatiga jalb qilish darajasining o'sishi ijobiy tendensiya sifatida qayd etildi. Biroq, tadqiqot ba'zi cheklovlarni ham aniqladi, jumladan, g'oyani "rasmiyatchilik" sifatida qabul qilish holatlari va ayrim hududlarda uning chuqur mazmunini anglashda yuzaga kelayotgan qiyinchiliklar. Bu holatlar targ'ibot strategiyalarini yanada takomillashtirish, ularni aholining turli qatlamlari va hududiy xususiyatlariga moslashtirish zarurligini ko'rsatadi. Kelajakdagi tadqiqotlar g'oyaning uzoq muddatli ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy natijalarini kuzatishga, turli sektorlardagi ta'sirini chuqurroq tahlil qilishga hamda xalqaro tajriba bilan qiyosiy tahlillar o'tkazishga qaratilishi lozim.

6. ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ahmedov, A. (2021). *O'zbekistonda davlat kommunikatsiyalarining strategik ahamiyati*. Toshkent: Yangi Asr Avlodi.
2. Berger, P. L., & Luckmann, T. (1966). *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*. New York: Anchor Books.
3. Ergashev, S. (2022). *Milliy g'oya va ma'naviy taraqqiyot: Yangi O'zbekiston kontekstida*. Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti nashriyoti.
4. G'aniyeva, N. (2020). *Insonparvarlik tamoyillari va ularning jamiyatdagi o'rnini*. Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
5. Karimov, Z. (2022). *Ta'lim tizimida milliy qadriyatlarni singdirish mexanizmlari*. Toshkent: O'qituvchi.
6. Mirziyoyev, Sh. M. (2021). *Yangi O'zbekiston strategiyasi*. Toshkent: O'zbekiston.
7. Nazarov, K. (2020). *Mintaqaviy rivojlanish va aholi ongi: Farqlar va yechimlar*. Qarshi: Qarshi Davlat Universiteti nashriyoti.
8. Rasulov, D. (2023). *Axborot jamiyatida g'oyaviy targ'ibotning o'ziga xos xususiyatlari*. Toshkent: Fan.
9. Saidov, J. (2023). *Fuqarolik jamiyati institutlari va ularning ijtimoiy faollikni oshirishdagi roli*. Toshkent: Adolat.



10. Tursunov, U. (2021). *O'zbekistonning barqaror rivojlanish yo'li: Strategik yondashuvlar*. Urganch: Urganch Davlat Universiteti.
11. Vohidov, B. (2022). *Sog'lom dunyoqarashni shakllantirishda ommaviy axborot vositalarining ta'siri*. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi.
12. Xolmatov, R. (2020). *Mahalliy boshqaruv va jamiyatni rivojlantirishda innovatsion yondashuvlar*. Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.